

Warszawa, 11 września 2017 r.

Najczęściej zadawane pytania i odpowiedzi dotyczące wsparcia dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

- **Czym są Specjalne Potrzeby Edukacyjne?**

Specjalne potrzeby edukacyjne to oddziaływania edukacyjne wobec uczniów: niepełnosprawnych (z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego), zdolnych i chorych. Każda z tych grup ma specjalne potrzeby edukacyjne, które szkoła musi realizować.

- **Szkoły specjalne i szkoły integracyjne, czym one się różnią?**

Do szkół specjalnych uczęszczają wyłącznie dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego. Natomiast szkoły integracyjne, to takie, w których w klasach uczą się uczniowie zarówno niepełnosprawni, jak i pełnosprawni.

- **Co to jest edukacja włączająca?**

Edukacja włączająca polega na tym, że dziecko z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego uczy się w klasie, w szkole ogólnodostępnej razem ze swoimi rówieśnikami. Ministerstwo Edukacji Narodowej dąży do tego, aby każda szkoła była przygotowana do przyjęcia dziecka niepełnosprawnego.

- **Czy niepełnosprawnemu uczniowi można odmówić nauki w szkole?**

Dziecko niepełnosprawne to dziecko, które kształcone jest na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego na terenie szkoły. Nauka w ramach o nauczania indywidualnego organizowana jest jedynie dla dzieci chorych. Tych właśnie uczniów dotyczyła główna zmiana w przepisach. Chodzi o dzieci, które ze względu na zły stan zdrowia nie mogą uczęszczać do szkoły, np. będące po wypadkach, z urazami. Z myślą o nich tworzymy przepisy, które gwarantują im uczestniczenie w zajęciach edukacyjnych w domu. Nauczyciel będzie uczył takie dziecko na zasadach, które wynikają z rozporządzenia o nauczaniu indywidualnym.

- **Czy nowe przepisy o nauczaniu indywidualnym mogą być nadużywane wobec dzieci niepełnosprawnych?**

Dzieci niepełnosprawne to dzieci kształcone w szkole w oparciu o orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, nie zaś o orzeczenie o nauczaniu indywidualnym. Szkoła ma zapewnić tym dzieciom specjalne wsparcie realizowane w oparciu o indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny opracowany przez specjalistów, z udziałem rodziców. W programie tym można (jeśli dziecko tego potrzebuje) wskazać dodatkowe zajęcia indywidualne. Co ważne program ten ma być realizowany na terenie szkoły. Należy podkreślić, że szkoły nie mogą sugerować rodzicom nauczania indywidualnego tylko dlatego, że nie radzą sobie z realizacją indywidualnego programu dla danego dziecka na terenie swojej placówki. Ministerstwo Edukacji Narodowej zapewniło w przepisach nawet uczniom z nauczaniem indywidualnym możliwość kontaktów ze szkołą, z rówieśnikami, jeśli tylko stan ich zdrowia na to pozwala.

- **W jaki sposób data 1 września br. ma wpływ na kwestie orzeczeń o niepełnosprawności?**

Orzeczenia wydane przed 1 września 2017 r. zachowują ważność, a nauczanie indywidualne na ich podstawie będzie odbywało się na dotychczasowych zasadach przez najbliższy rok szkolny. Dzieci, które otrzymają orzeczenie (na rok szkolny 2017/2018) po 1 września br., będą już miały realizowany program na podstawie nowego rozporządzenia.

- **Komu może być wydane orzeczenia o indywidualnym nauczaniu?**

Indywidualne nauczanie jest przeznaczone jedynie dla dzieci, których stan zdrowia nie pozwala na uczęszczanie do szkoły. Są to dzieci po wypadkach, ciężko chorujące (np. choroba nowotworowa), którym choroba uniemożliwia normalne funkcjonowanie i bycie w szkole. Pamiętajmy, że nie mówimy o dzieciach niepełnosprawnych, które muszą chodzić do szkoły. MEN zależy na tym, aby dzieci z niepełnosprawnościami uczęszczały do szkoły razem ze swoimi rówieśnikami.

- **Jak będzie wyglądała w praktyce realizacja edukacji włączającej?**

W kształceniu dzieci niepełnosprawnych generalnie nic się nie zmienia. Dzieci te są kształcone na podstawie indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego. Zespół specjalistów wraz z rodzicami ocenia jakie oddziaływania są dziecku potrzebne. Zespół wpisuje także w program te zajęcia, które dziecko realizuje wspólnie z klasą, a które indywidualnie.

- **Jak te dodatkowe indywidualne zajęcia mają być na terenie szkoły zorganizowane?**

Dziecko z orzeczeniem jest pełnoprawnym uczniem danej klasy. Jeśli stwierdzono, że np. ma ono realizować indywidualnie matematykę, dyrektor szkoły musi mu zorganizować nauczanie indywidualne matematyki w tym samym czasie, kiedy jego klasa ma matematykę.

Chodzi o to, aby w momencie, kiedy dziecko niepełnosprawne nie będzie musiało realizować już indywidualnie matematyki, mogło normalnie powrócić do uczenia się jej razem z klasą.

- **Czy dziecku z zespołem Aspergera przysługuje nauczyciel wspomagający?**

Dyrektor szkoły odpowiada za organizację pracy szkoły zgodnie z obowiązującym prawem. Uczeń z Zespołem Aspergera ma prawo do nauczyciela wspomagającego w klasie. Dyrektor szkoły powinien takie wsparcie zorganizować.

- **Co robić, jeśli dyrektor szkoły nie realizuje wsparcia, gdzie dalej trzeba się zwrócić?**

Jeśli w danej szkole pojawi się taka sytuacja, należy zgłosić się do nadzoru pedagogicznego. Kurator oświaty ma obowiązek zainterweniować, aby dyrektor szkoły realizował nałożone na niego obowiązki, w tym zapewnienie nauczyciela wspomagającego.

- **Jak egzekwować od dyrektora, żeby nauczyciele byli odpowiednio przeszkoleni do pracy z dzieckiem autystycznym?**

W szkołach obowiązuje tzw. wewnętrzne doskonalenie nauczycieli. Dyrektor wyznacza lidera, który zajmuje się tą kwestią. Co roku powinny być badane potrzeby edukacyjne nauczycieli na nadchodzący rok szkolny, a w semestrze odbyć się minimum 2 rady szkoleniowe, podczas których te potrzeby są realizowane. Niedopuszczalne jest to, aby dziecko z autyzmem, czy zespołem Aspergera było prowadzone przez nauczyciela, który nie został wcześniej z tego tematu przeszkolony.

- **Czy nauczyciel musi współpracować z rodzicem dziecka niepełnosprawnego?**

Obowiązkiem nauczycieli jest bliska współpraca z rodzicami dzieci z niepełnosprawnościami. Rodzice uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi muszą mieć bezpośredni dostęp do nauczyciela swojego dziecka.

- **Jak powinna wyglądać współpraca nauczyciela z terapeutami pozaszkolnymi?**

Współpraca taka opiera się na zasadzie dobrowolności. Jednak, jeśli nauczycielowi zależy na tym, aby uczeń osiągał jak najlepsze wyniki w terapii, powinien sam kontaktować się z terapeutą, który dodatkowo wesprze i prowadzi to dziecko.

- **Na jakiej podstawie szkoła może przyznać rewalidację godzin dla ucznia niepełnosprawnego?**

Godziny rewalidacji przyznaje się uczniowi na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Jeżeli dziecko chodzi do szkoły ogólnodostępnej, to są to 2 godziny w

tygodniu. Jeśli chodzi do szkoły specjalnej, to jest albo 10 godzin na klasę, albo 12 jeśli niepełnosprawność dotyczy normy intelektualnej.

- **Jak będzie wyglądało przekształcanie szkół specjalnych i integracyjnych?**

Cały czas utrzymujemy 3 rodzaje szkół (specjalne, integracyjne, ogólnodostępne), w których mogą uczyć się dzieci z niepełnosprawnością. Nie jest planowane przekształcanie szkół specjalnych czy integracyjnych. Planujemy natomiast wykorzystanie nauczycieli szkół specjalnych, którzy wspomogą nauczycieli szkół ogólnodostępnych w oddziaływaniach wobec uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Już teraz możliwa jest współpraca szkół specjalnych ze szkołami ogólnodostępnymi. Szkoły specjalne są zainteresowane udzielaniem takiego wsparcia. Jeśli zatem dyrektor szkoły ogólnodostępnej takiego wsparcia szuka, na pewno je znajdzie.

Szanowni Państwo, Rodzice, Nauczyciele, Dyrektorzy szkół!

Jeśli mają Państwo dodatkowe pytania, wątpliwości dotyczące edukacji włączającej i nowych rozwiązań dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zapraszamy do kontaktu mailowego: edukacjawlaczajaca@men.gov.pl